

Aan Waterschap Hollandse Delta
Handelsweg 100
2988 DC Ridderkerk
t.a.v. Leo Apon

17-11-2020

Beste Leo,

Dank voor het toezenden van de Groenvisie van het waterschap. Het zal je niet verbazen dat wij ons kunnen vinden in de uitgangspunten van deze notitie.

Je meldde ons in de Teamsbijeenkomst dat de visie moet uitmonden in een uitvoeringsplan (of woorden van gelijke strekking), vast te stellen volgend voorjaar.

In onze onderstaande reactie nemen wij een voorschot op dat uitvoeringsplan. Een visie, een stip op de horizon, ze zijn onontbeerlijk in een transitieproces, maar hoe gaan we de doelen nu bereiken? Wij hebben daar zeker ideeën over en hebben die hieronder opgesteld.

In zijn algemeenheid:

1. Klepelen is de slechtste vorm van maaien: steeds meer voeding op een toch al veel te rijke bodem.
2. Maaien van rietkragen moet in fases, zodat er ook driejarig riet te vinden is.
3. Veel meer handhaving gewenst door WSHD op platspuiten van oevers en waterwegen door boeren en het lozen van restwater (schoonspuiten spuitmachine).
4. Actief tegengaan door WSHD van maaien van riet door boeren aan hun kant van de sloot.
5. Gebruik van maai-zuigcombinatie is dodelijk voor biodiversiteit. In de hoekjes voorstelbaar, op de rechte einden de schotelmaaier gebruiken en later afvoeren.
6. In eigen stukken van WSHD soms onbegrijpelijke kaalslag.
7. Soms worden mooie oevers, speciaal aangelegd voor waterberging en biodiversiteit, bedolven onder baggerslib uit de sloot. Stop daarmee.
8. NLGO levert gegevens van plantenwerkgroep (Krijn).
9. NLGO deelt rapporten met suggesties voor beheer van ecologische verbindingzones (Stekelbaars- en Salamanderroute en dijken (Krijn). Eerdere rapporten liggen al bij Arno Vos.

10. De KRW heeft hooggestemde doelen, maar NL heeft het slechtste water van de EU. Slechts 3 % van het water in NL is schoon. Schandelijk.
11. NLGO heeft moeite met het vinden van de meetgegevens.

Per pagina de volgende opmerkingen. *Cursief de tekst van de groenvisie. **Cursief vet onze opmerkingen.***

Pagina 3

Waarom een groenbeleid?

Als het gaat om het watersysteem dan zit biodiversiteit al verankerd in de kerntaak Schoon water, omdat een goede waterkwaliteit gekenmerkt wordt door een hoge biodiversiteit. Dijkgraslanden met veel kruiden zijn beter bestand tegen erosie en droogte dan een dijkgrasland dat alleen uit grassen bestaat. In gebieden met een voldoende hoge biodiversiteit komen veel minder ziekten en plagen van ongewenste soorten voor, die daardoor niet of veel minder bestreden hoeven te worden. Grote terughoudendheid met het gebruik van bestrijdingsmiddelen komt de waterkwaliteit ten goede. Een goed onderhouden boomareaal langs wegen en dijken is belangrijk voor de veiligheid van weggebruikers.

In feite wordt hiermee aangegeven dat de Biodiversiteit en Klimaatadaptatie wel degelijk tot de kerntaken behoren. Zonder de aandacht hiervoor kan bijvoorbeeld niet worden voldaan aan de KRW-eisen.

Pagina 4

1. Deltaplan biodiversiteit. ***Zijn hier ook lokale organisaties bij betrokken?***
2. Maat op Klimaat ***Welk document is dit en kunnen we dit ook krijgen?***

Pagina 5

Landschappelijke kwaliteit

Geen taak / Behouden aanwezige waarden.

Bij het uitvoeren van onze taken behouden we de bestaande landschappelijke waarde van ons areaal. Door ons grote en ook groene areaal zijn we een belangrijke hoeder van de leefomgeving in ons werkgebied. Onze dijken, wateren, bomen en wegen geven het landschap een duidelijk karakter. Inwoners zijn gaan hechten aan dit karakter van het

landschap. Het is gezien onze maatschappelijke verantwoordelijkheid wenselijk om de landschappelijke waarde die ons areaal kent te behouden.

**A1 AMBITIE : We brengen de landschappelijke kwaliteit in beeld in landschapsplannen”
Het landschappelijke beeld bepaalt mede de biodiversiteit en kan de aanwezige waarden vergroten**

Pagina 6

Biodiversiteit

Geen taak / Behouden aanwezige waarden/ vergroten aanwezige waarde

B1 AMBITIE

We onderhouden ons areaal zo dat dit de biodiversiteit versterkt We hebben als waterschap veel te onderhouden: dijkwaluds, wegbermen, oevers en waterbergingsgebieden. We voeren deze onderhoudswerkzaamheden zo uit dat we de biodiversiteit vergroten of in stand houden. Natuurlijk doen we dat op zo’n manier dat de uitvoering van onze kerntaken niet in het geding komt.”

Wie bepaalt met welk onderhoud de biodiversiteit het best gediend wordt? Zeker als de kerntaken niet in het gedrang komen?

B4 AMBITIE

We bevorderen de biodiversiteit op eigendommen die verpacht zijn. In overleg met onze pachters bekijken we hoe we de biodiversiteit bevorderen op dijkgraslanden en andere eigendommen die we verpacht hebben.

Worden er afspraken vastgelegd in een pachtcontract?

Pagina 6 a1 1.

*Samen met omgevingspartijen landschapsplannen. **Wie zijn de omgevingspartijen?***

Pagina 6 B.

*We kiezen om de biodiversiteit te behouden. **Daar gaat het hele stuk over, overbodige zinsnede. Verder missen wij hier ecologisch slootbeheer en een ander maaibeheer met lagere frequenties.***

Blz6 b2.

De staat van de biodiversiteit is vastgelegd. Niet duidelijk is waarin en hoe. We denken dat je de kwaliteitsdoelen moet vastleggen om de ecologische waarden te halen.

Pagina 7

Klimaatadaptatie

Geen taak / Behouden aanwezige waarden/ vergroten aanwezige waarde.

Bij het uitvoeren van onze taken kiezen we voor alternatieven die de klimaatadaptieve en klimaatmitigerende waarde van groen vergroten. Klimaatadaptatie is een waarde die het waterschap in haar kerntaken al heeft omarmd. Via haar waterbeheer draagt het waterschap actief bij aan de klimaatadaptatie van Nederland. Groen is bij het waterschap nog geen middel om bij te dragen aan klimaatadaptatie. We kiezen er voor om bij de uitvoering van onze kerntaken de klimaatadaptatie door de inzet van groen te behouden en te versterken.”

Klimaatadaptatie lijkt ons juist wel een kerntaak. Een overmaat aan regenval kun je snel of juist natuurvriendelijk inperken. Tot heden was het altijd: overmaat aan regen = snel afvoeren. Dit ten koste van een natuuroptimale grondwaterstand.

Pagina 7 b8

*In principe geen bestrijdingsmiddelen. **Geen bestrijdingsmiddelen.***

Pagina 8 D

*Recreatief groen is geen kerntaak. **De ingelanden rekenen het waterschap daar wel op af en terecht. Zij hebben een beleving bij de wandelpaden, de ruiterpaden, de watergangen en de kleinschalige natuurelementen.***

Pagina 8 E

*Bij het opstellen worden maatschappelijke partners betrokken. **Wie zijn deze partners?***

Pagina 10

Welke voorwaarden stellen we aan onze weg naar de stip?

Vooraf buiten de bebouwde kom bepaalt ons waterschap, samen met de landbouw, de landschappelijke kwaliteit en klimaatadaptieve waarde van het landschap en de aanwezige biodiversiteit. Dat geeft ons een grote maatschappelijke verantwoordelijkheid, het maakt ons hoeder van het groen in dit gebied. Dat zijn verantwoordelijkheden waarvan we tot voor kort onvoldoende bewust waren.”
Goed te lezen dat het WSHD nu tot dit inzicht komt.

Koppelkansen

We zetten zoveel mogelijk in op het koppelen van kansen. Dat wil zeggen ingrepen die zowel de biodiversiteit vergroten als de kosten drukken. Ingrepen die verkeersveiligheid én de landschappelijke kwaliteit vergroten. Ingrepen die klimaatadaptieve waarde van ons areaal vergroten en onze geloofwaardigheid versterken. Ingrepen die de waterkwaliteit en de landschappelijke waarde versterken. En we gaan partnerships aan met andere organisatie om gezamenlijk doelen te realiseren.

Moeten koppelkansen altijd de kostendrukkend zijn?

Landschappelijke kwaliteit, Biodiversiteit en Klimaatadaptatie hebben maatschappelijke waarden, die verder gaan dan alleen opbrengsten voor het Waterschap.

In het verhaal missen we hoe om te gaan met peilverhogingen, het peil met bv 5 cm verhogen levert een grote verbetering in biodiversiteit.

Over de instandhouding van de cultuurhistorische werken/dijken staat niets beschreven.

De ambitie om ingelanden zover te krijgen dat zij zich gaan inzetten voor eigen waterbeheer: regenopvang, verstening tegengaan en groene daken. Ter stimulering een verlaging van de lasten.

Hieronder zoomen we in op het versterken van ecologische verbindingzones op de kop van Goeree. We voegen bij dit antwoord ook het plan dat door Ouddorp Kust Ruimte en Rust (een werkgroep van NLGO) is gemaakt.

1. Het aanleggen van stroken van tien meter plas-dras langs de stekelbaars- en salamanderroute heeft grote voordelen voor de biodiversiteit omdat natuurgebieden met elkaar verbonden worden. Daarnaast kunnen deze stroken gebruikt worden voor onderhoud van de watergangen.

2. We denken dat deze stroken minimaal voldoen aan de volgende ambities van het waterschap: B1, B3 en B7.

- B1: we onderhouden ons areaal zo dat dit de biodiversiteit versterkt. Door de plasdrasstroken is het beter mogelijk de watergangen op een natuurlijke manier te onderhouden.
- B3: bij nieuwe inrichtingsprojecten bekijken we hoe we omgaan met de bestaande biodiversiteit en bekijken we hoe de biodiversiteit vergroot kan worden. De biodiversiteit in de watergangen van de salamander- en stekelbaarsroute heeft op dit moment bijna geen oevers tot haar beschikking. Op veel plaatsen wordt geboerd tot aan de rand van de sloot. Door een strook van tien meter vrij te houden van agrarische activiteiten kan het planten- en dierenleven in de sloot sterk verbeterd worden.
- B7: we bevorderen de biodiversiteit op onze terreinen. Zie hierboven bij B3.

We hebben reeds met agrariërs gesproken die aan de sloten boeren en zij zijn zeker bereid om mee te werken aan dit plan. Danwel door grond te verkopen, danwel door het natuurlijke beheer zelf uit te voeren.

Bij de NLGO is er veel en langjarige kennis over Goeree-Overflakkee aanwezig. We zijn gaarne bereid om rondleidingen te geven ter plaatse om onze plannen aanschouwelijk te maken.

Met vriendelijke groet,

Servaas van der Horst – NLGO Coördinator OKRR

Jan Baks – Voorzitter NLGO

Ed van Wijk – Secretaris NLGO